

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj, na neverejnom zasadnutí konanom 20. januára 2016, v trestnej veci obžalovaného **R. Š.**, vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1To 90/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. sa trestná vec obžalovaného **R. Š.**, nar. **X.**, vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1To 90/2015, tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T 54/2015-277, z 1. októbra 2015 bol obžalovaný **R. Š.** uznaný vinným z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 34 mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovaný **R. Š.** proti rozsudku podal odvolanie a v súčasnosti je jeho trestná vec vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1To 90/2015.

Písomným podaním z 21. decembra 2015, ktoré došlo na Okresný súd Nitra 29. decembra 2015 a následne na Krajský súd v Nitre 4. januára 2016, obžalovaný **R. Š.** podal podnet na vylúčenie sudcu Krajského súdu v Nitre JUDr. Stanislava Libanta a zároveň aj na všetkých sudcov Krajského a Okresného súdu Nitra. Ako dôvod uviedol, že všetci sudcovia sú v blízkom spojení, jednoznačne sa prikláňajú na stranu prokuratúry s cieľom kriminalizovať jeho osobu. Sudcovia Krajského súdu v Nitre vždy potvrdzujú rozhodnutia Okresného súdu Nitra bez toho, aby vec náležite preskúmali. Vzhľadom na tieto skutočnosti

je nevyhnutné, aby v jeho trestnej veci nekonal Krajský súd v Nitre. V závere obžalovaný uviedol, že žiada a podáva návrh na odňatie veci Krajskému súdu v Nitre a navrhuje ju prikázať do iného kraja, napríklad do Trnavy.

Z vyjadrení sudcov Krajského súdu v Nitre (č.l. 369-386 spisu) vyplýva, že k obžalovanému R. Š. ani k veci nemajú žiadny vzťah a žiaden zo sudcov sa necíti zaujatý.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Dôležité dôvody na tzv. delegáciu nie sú zákonne ustanovené. Existencia tzv. dôležitého dôvodu pri rozhodovaní o prikázaní a odňatí veci zdôrazňuje výnimočnosť takéhoto postupu. Dôležitými dôvodmi treba rozumieť také dôvody, ktoré v konkrétnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, treba vyhodnotiť všetky hľadiská a okolnosti prípadu v ich vzájomnej súvislosti. V súdnej praxi sa za dôležité dôvody považuje napríklad hľadisko hospodárnosti, uskutočnenie spoločného konania, vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania a podobne.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomer k prejednávanej veci môže spočívať v tom, že samotná úradná osoba vystupuje ako poškodený trestným činom, alebo je svedkom spáchaného činu.

Pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo inému orgánu činnému v trestnom konaní spočíva v tom, že úradná osoba je blízkou osobou alebo v blízkom priateľskom či nepriateľskom vzťahu k uvedeným osobám.

Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania. V konaní pred súdom je v zmysle § 10 ods. 11 Tr. por. stranou ten, proti ktorému sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor.

Dôvody na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú v § 31 ods. 1 Tr. por. taxatívne vymenované, preto ich nemožno rozširovať. Účelom tohto ustanovenia o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní, teda i sudcu a prísediaceho, je upevniť dôveru strán konania i verejnosti k nestrannosti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na spravodlivé súdne konanie. Neoddeliteľnou súčasťou tohto práva je aj právo na nestranný súd, ktorý však nie je Dohovorom definovaný. Obsah tohto práva vyplýva predovšetkým z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup, potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétne, t.j. hodnotí sa subjektívny pocit samotného sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý) a nestrannosť objektívnu alebo štrukturálnu (abstraktnú, t.j. hodnotí sa, či by sudca zaujatý mohol byť).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného.

Jedným z dôvodov na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. je aj zaujatosť všetkých sudcov príslušného súdu.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992, výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého - „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“

Je teda zrejmé, že sudcov možno vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré im zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných priet'ahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Vo svetle všetkých uvedených skutočností možno nepochybne prijať záver, že neexistuje ani náznak zaujatosti sudcov Krajského súdu v Nitre proti obžalovanému R. Š., a preto neexistujú zákonné dôvody na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Nitre z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného R. Š. a následne na odňatie jeho trestnej veci tomuto súdu a prikázanie na rozhodnutie inému súdu.

Najvyšší súd nezistil dôvody stanovené § 23 ods. 1 Tr. por. k odňatiu trestnej veci obžalovaného R. Š. Krajskému súdu v Nitre, a preto rozhodol, že trestná vec obžalovaného R. Š., vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1To 90/2015, sa tomuto súdu neodníma.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. januára 2016

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová